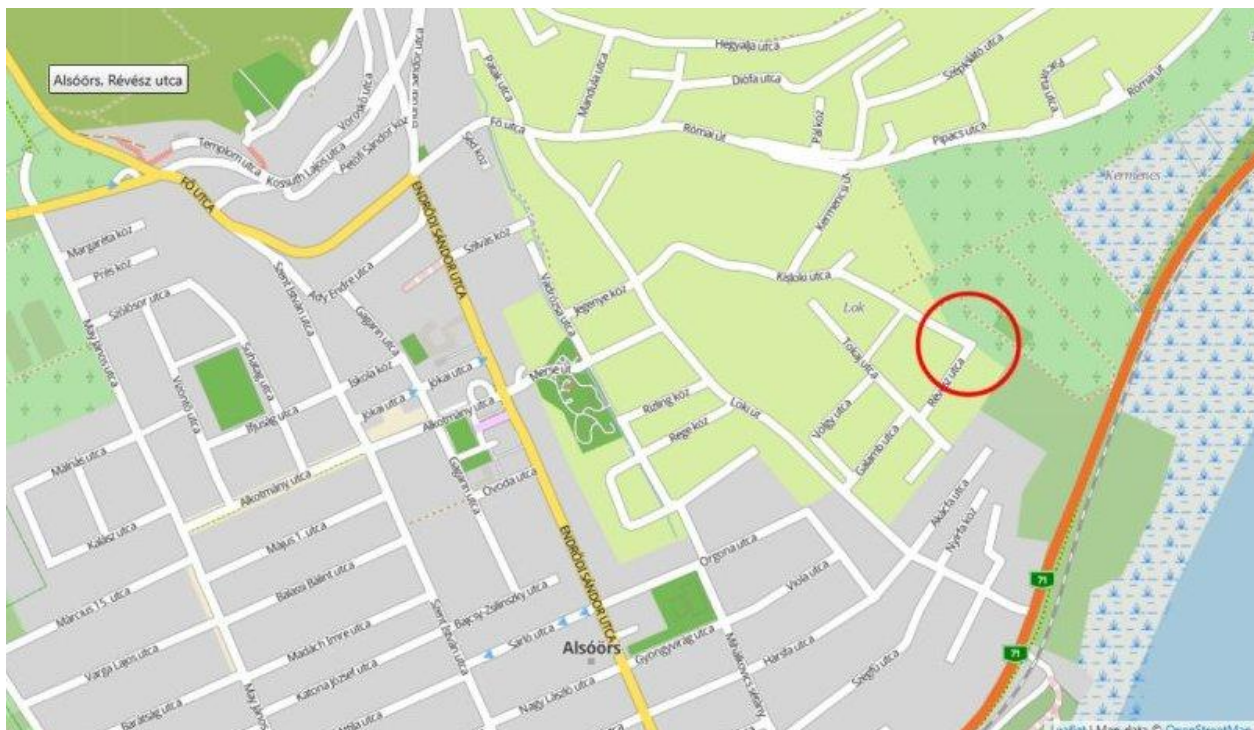

Mit mond a Wikipédia?

A révészek a folyók bizonyos pontjain a két part között rendszeresen közlekedő kisebb hajók, kompok, átkelők szolgáltatában dolgozó személyek.

A Nyugat-római birodalom bukása utáni Európában nem vagy alig voltak hídkapcsolatok a belvizeken, ezért értelemszerűen megnőtt a révészek munkájának, segítségének jelentősége, fontos, elismert személyekké váltak.

Miről mesél a mitológia?

A révész a mitológiában az élet-halál közötti átmenet metaforája, az életből a halálba menet jelképeként jelen volt már az ókorban, többek között az egyik legősibb eposzban, a Gilgamesben.

A halhatatlanságot kereső sumér királyt, Sursunhalon nevű révész viszi át a halál vizei felett. Egyiptomban a Holtak könyvében szerepel Mahaf, aki a Kherti (később Aken) isten felügyelete alatt álló, papiruszból készült halálhajóján szállítja a holtakat az Alvilágba.

A görög mitológiában Kharon, az Alvilág révésze, aki az Acheron (másképpen Léthé) vagy a római mitológiában Styx, a felejtés folyóján át szállította a lelkeket az alvilág kapujáig. A révészek alakja a viking mitológiában is megjelent, ahol Harbard (Szürke szakáll) töltött be hasonló szerepet.

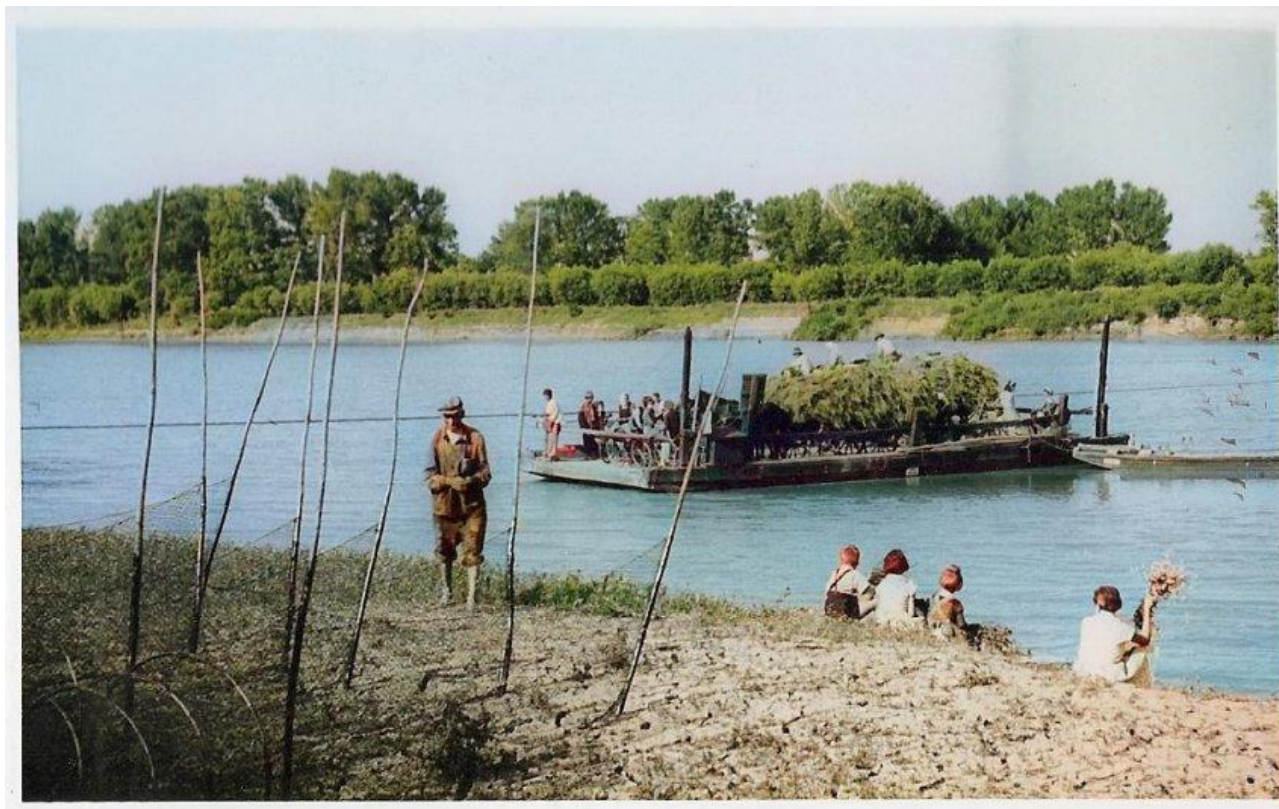
Ami az irodalmat illeti

A témával kapcsolatban Arany Jánost, Nagy Lászlót és elsősorban Dante Alighieri-t említeném, aki halhatatlan fő műve, a *Divina Comedia* (Isteni színjáték) vezetőjével Vergiliussal bejárja a Pokol bugyrait, miközben bemutatja az addig ismert világ szerkezetét, szokásait és főként hús-vér szereplőit. A révész, aki átviszi őket a Styx folyón, Phlegias.

A révészet fejlődése

Miközben e sorokat írom, rendkívüli dolgok történnek napjaink világában. Többek között a megállíthatatlan fejlődés példája, hogy az ember a Kozmosz határait ostromolja és új csodákat tár fel. No, de haladjunk sorban! A folyókon először emberi erővel, később motor meghajtással úsztatták a komp-edényeket kötelekkel irányítva azokat. Folytassuk az ókorral, amikor a kompok technikai fejlődését illetően a 4. századi római irodalom már a taposómalom elvén működő, ökrökkel forgatott lapátkerekkel hajtott kompokról is beszámol.

A révész a középkorban nagyon gyakori foglalkozás volt, hiszen minden olyan helyen, ahol az utazók nem használtak gázlót, a komp volt az egyetlen átkelési eszköz. Magyarországon 1148-ból származik az első írásos emlék. Károly Róbert 1336-ban kelt oklevele pedig az úgynevezett „királyi hajós népek” és a Nyulak-szigeti apácák jogait és kötelességeit szabályozza. Már ekkortájt is a révészek feladata volt a komp kezelése, üzemben tartása. Bérért szolgáltak, 2-4 személy komponként és vezetőjük a révbíró. Részben természetben (pl. só, tüzelő) díjazták őket. Voltak közöttük egykori tengerészek. A kompépítés nem tartozott a feladataik közé, de a kötelek biztosítása és a révvágások tisztán tartása igen. Télen jeget hizlaltak szalmából. A vastag jégrétegen biztonságosan lehetett közlekedni.

A révcsónakok tompa orrú, széles járművek voltak, elől hátul nyitható sorompókkal, csákllyákkal. A tevékenység tanfolyamhoz kötött foglalkozás volt.

Révbe értünk!

A Balatonon egyetlen révátkelő üzemel, nevezetesen Tihany és Szántód között, de természetesen nagy folyóinkon is található néhány.

A Dunán és a Tiszán különféle típusúak állnak szolgálatban. Hazánkban több település is nevében hordozza a „rév” kifejezést.

Napjainkban 150-300 tonnás komphajók közlekednek, 2023-ban új kompok és katamaránok érkeztek a Balatonra.

Zárszó

Többször beszéltünk már arról, hogy a magyar nyelv méltán viseli az ékes jelzőt. Választékos, kifejező, szépsége rabul ejt. Fenti utcamesével kapcsolatban az jutott eszembe, hogy talán egyetlen nyelv sem tudja kifejezőbben, mindössze két szóba tömörítve elmondani, hogy valakinek rendeződtek a dolgai, új életet kezdhet, vagyis RÉVBE ÉRT.

Kívánom, hogy történjen ez mindannyiunkkal.

Kovács Piroska